

DE LEVENDE GOD EN DE MACHTEN

DIE WERKEN IN DE WERELD

30 Januari 1953

Goeden avond vrienden,

Ik moet u er in het begin op attent maken dat wij niet alle dingen weten en dat wij evengoed fouten kunnen maken als ieder mens dat kan, zodat het noodzakelijk is dat u zelf nagaat of datgene wat wij U vertellen begrijpelijk en bruikbaar is, in hoeverre het berust op waarheid en in hoeverre u het daar mee eens kunt zijn. Wij zijn geen volmaakte wezens en als zodanig zullen wij u vaak een theorie voor moeten zetten die in plaats van feiten moet komen. Ons wereldbeeld is opgebouwd en er zijn punten, daar kunnen wij ook niet verder; daar hebben wij theorieën opgebouwd, precies als de mens dat doet, theorieën die de mens over het algemeen opbouwt op bepaalde feiten en die hij niet bewijzen kan, zo zijn er bij ons ook verschillende, het zijn theorieën daar kun je in ieder geval mee werken en verschijnselen mee verklaren. Daar waar een dergelijke theorie ter sprake komt, zullen wij van het sprekerscorps deze orde, er zoveel mogelijk de nadruk op leggen, zodat u zult weten, waar wij inderdaad over feiten spreken en waar wij overgaan tot het bespreken van mogelijkheden. U zult uit dit alles begrijpen dat het zelf-denken een noodzakelijkheid is, wilt U werkelijk een geestelijke bewustwording, wilt u werkelijk kracht kunnen putten uit een byeenkomst als deze.

En nu het eerste onderwerp. Dit eerste onderwerp zou ik toch aan willen doen sluiten bij de, serie onderwerpen die gezamenlijk een afgesloten geheel vormen, die kort van tevoren gegeven werden n.l. over God. Ik zou willen spreken over: de levende God en de machten die werken in de wereld. Ik neem aan dat dit Uw aller goedkeuring heeft. Wanneer wij spreken over een levende God dan bedoelen wij daarmee een God die niet alleen maar bestaat en de zaken in stand houdt maar een God die werkt in de wereld, die werkt in alle sferen en in alle dingen. Een levende God nu, zou dus in moeten grijpen in de schepping. Echter hebben wij opgemerkt, en dat zullen degenen onder u die onze beschouwingen over het wezen Gods hebben gehoord, zich misschien nog herinneren, dat wij niet kunnen aannemen dat God veranderlijk is. En onveranderlijk zijnde kunnen wij een ingrijpen van Hem in deze wereld, in onze wereld, kortom ergens in de schepping, niet waarschijnlijk achten; wij geloven daar niet in. En toch moet die levende God op een gegeven ogenblik werken en nu komen wij dan tot de volgende theorie die met enige feiten wel aangetoond kan worden maar toch niet volledig te bewijzen valt. In God is een volledig-volmaaktheid; het erkennen van die volmaaktheid, die schept in de schepselen de drang tot bereiken van deze zelfde volmaaktheid. Ja, als u het niet met mij eens bent dan kunt u het rustig zeggen, dus als u interrumpen wilt, gaat u rustig uw gang.

Maar juist omdat de mens dus God toestreeft, kunnen wij in het werken van de mensheid - trouwens van de gehele natuur, van al het levende - zien deze levende God. Het is niet God die verandert, maar het is het wezen van de mens dat zich meer van deze God bewust gaat worden en kan dit alleen krachtens dat beeld van het goddelijke levensvermogen dat in elk wezen aanwezig moet zijn. En nu gaan we eventjes over een paar feiten spreken. De feiten zijn n.l. als volgt: Wij weten dat aan onze kant van het leven, dus in de sferen die U over het algemeen de sferen van de geest noemt, dat daar leiders optreden, figuren die meer weten dan een ander, die juist inzicht tonen te hebben in vele dingen en die ons langzaam maar zeker de weg tonen waarlangs wij een zelfde bewustwording kunnen bereiken. Wij zien dat deze zelfde machten vaak ons manipuleren; zij vertellen ons niet precies wat ze willen, maar ze leggen ons een zekere drang op en het eigenaardige is, dat deze drang niet is een verplichting maar dat ze ons als het ware stelt op de rand van de afgrond. Zeggen we "ja", aanvaardt we, dan kunnen we veilig verder gaan, dan kan er niets gebeuren, maar zouden we "neen" zeggen dan is de mogelijkheid zeer groot dat we zouden vallen en dat we in het duister verdwaald zouden raken. Ik wil niet zeggen dat dit veel voorkomt - in onze wereld

tenminste ofschoon ook daar er velen zijn die, leiding niet aanvaardende, terugvallen in een duisterheid van eigen denken die absoluut nadelig is voor het bewustzijn, die de wereld weer beperkt en begrenst en daardoor vaak leidt ver van de werkelijkheid. En nu hebben we dat zelfde ook op uw wereld gevonden en wat ik hier vertel zijn ook feiten; ik leg er de nadruk op. Het is een feit dat er op de wereld wereld- meesters zijn, niet zomaar verlichte geesten zonder meer, maar verborgen machten a.h.w. in menselijke en vleeselijke vorm die, gebruikmakende van allerhande wetten die de wereld normaal niet kent, de mensheid trachten te leiden in een bepaalde richting. Of dit altijd lukt dat weet ik niet. Ik meen te kunnen zeggen dat zij meerdere malen zelfs gefaald hebben en dit falen, was waarschijnlijk hoofdzakelijk te wijten aan het feit dat, vanuit hun standpunt, zij alléén trachten de wereld te regeren. Nu echter is de stand van zaken sedert enige tijd, enkele jaren verandert.

Op bepaalde punten in deze wereld zijn groepen van mensen die, inplaats van te trachten met eigen kracht de mensheid te beïnvloeden, nu zijn gaan uitgrijpen naar onze wereld toe en zelfs naar regionen die voor liggen boven datgene wat wij kunnen bereiken; zij zoeken dus de meest zuivere en de meest hoge kracht die voor hen ook maar enigszins te verdragen is; het is vaak een pijnlijk iets en deze machten nu blijken dóór deze mensen te werken en als zodanig wereldmeesters te worden. Wij krijgen dus een samenwerking van stof en geest. Wanneer u dit niet gelooft dan zult u daar de bewijzen voor krijgen in het komende jaar. want ik durf u te verzekeren dat deze groepering niet zal aarzelen, diegenen op een hoge post staan en tegen het belang van de mensheid handelen, om 't wille van een waan misschien, ofwel om het wille van eigen macht en eigen belang, weg te doen nemen uit deze stoffelijke sfeer. Er zullen er dus werkelijk wat u noemt, sterven. En sommige van deze mensen zullen zelfs sterven onder zeer eigenaardige omstandigheden, afschrikwekkend, maar dan moet u zich niet angstig laten maken. Dit is alleen een bewijs van de krachten die op deze wereld werken om een wereld van stof toch ook weer te maken tot iets anders dan een beeld van een hel. Deze meesters nu werken in de mensheid en werkende in de mensheid hebben zij b.v. reeds een groot deel gehad aan de opkomende golven van het occultisme d.w.z. van het bestuderen der z.g. geheime wetenschappen die in steeds grotere omvang en steeds feller slaan over de vaste landen van deze wereld. Zij zijn het die de mensheid aandrijven om tijdelijk, let wel tijdelijk, de gebondenheid, de veiligheid, het afschuiven van verantwoording, dat in een eenvoudig godsdienstig belijden vaak is gelegen, af te schudden. Zij zijn het die hen dwingen kennis te nemen van vele waarheden die staan buiten een geloof; zij zijn het ook die de wetenschap leiden tot ontdekkingen, die het beeld dat men zich heeft gevormd van de wording der mensheid en zeker der gevestigde beelden der verschillende religies, totaal omver zullen werpen. Zij gaan verder, zij zullen de wereld zodadelijk leren wat leven is, één van de wonderlijkste dingen, ze zullen ze leren het stoffelijk leven te doorgronden, zij zullen ze leren hoe de aarde gebouwd is, zij zullen hén leren waarom deze aarde zich beweegt, zij zullen hen leren wat een zon is, Ze zullen hen zelfs mogelijk maken om - voor het eerst misschien in de geschiedenis van de huidige beschaving - de mens te zien als wat hij werkelijk is.

En dat gaat niet zonder bedoeling. Zij zullen niet trachten de vaan van een nieuwe godsdienst te heffen, zij zullen niet enkele nieuwe profeten stellen en weer een aantal nieuwe religies doen geboren worden, ze zullen de oude waarheden handhaven en aanvullen, meer niet. Maar zij zullen zorgen dat de scheidsmuren die de mensheid heeft opgetrokken tussen waarheid en waarheid, zullen vallen. Ze zullen zorgen dat stemmen die gesproken hebben en totnogtoe door de wereld niet verhoord werden, voorbijgelopen werden in al hun waarde, dat deze nu onder de aandacht zullen komen van deze zelfde mensheid. Ze zullen zorgen dat het bedrog dat zo welig woekert en tiert, juist daar waar het occultisme ter sprake komt, langzaam maar zeker wordt uitgedelgd, zoals men ondieven vernietigt. Deze wereldmeesters werken dus om de mensheid ook geestelijk iets te brengen, niet alleen de stoffelijke vorming van de wereld is hun doel, maar vooral de vorming van de geest, de mensheid te brengen tot een bewustzijn dat dan ook stoffelijk uit zal werken, daarbij zorgdragende dat de stoffelijke omstandigheden niet de perken te buiten gaan, die voor deze ontwikkeling noodzakelijk is. Wanneer deze meesters werken, wanneer deze krachten ingrijpen op een vaak ondenkbare wijze voor u, dan hebben wij hier niet te maken alleen maar met een groep van wereldmeesters, of met een paar geesten die naar de macht grijpen, dan hebben wij te maken met de levende God, de levende God die krachtens Zijn wezen dit alles mogelijk maakt. En u zult uit mijn betoog allicht het volgende begrepen hebben: deze levende God dwingt niet, maar hij zorgt dat bepaalde grenzen niet overschreden kunnen worden. De machten van deze God zetten wel degelijk een weg uit die begaan moet worden, willens of onwillens, en hij die van de weg af wil dwalen, hij wordt verwijderd uit het gezelschap.

schap waarin hij reist, om teruggezonden te worden en hernieuwd deze weg af te leggen. Mij dunkt dit is werkelijk een levende God; daar is geen verandering voor nodig, daar is geen wonderlijke scheppingsdaad steeds hernieuwd voor nodig, daar is het eenmalig gesproken woord voldoende voor, daar is de schepping een eenheid, een eenheid die niet gedeeld kan worden en die slechts gedeeld wordt wanneer het menselijk onvermogen tot bevatten, wanneer het geestelijk onvermogen tot begrijpen, doet denken dat er verschillen bestaan die in werkelijkheid waan zijn, slechts de twee zijden zijn van één wezen. Op deze wijze mijne vrienden werkt deze levende God door zijn krachten, uitgezonden als profeten, uitgezonden als wereldmeesters, flitsende als magische werking rond uw wereld en rond deze wereld. Deze God verlangt er naar dat wij tot Hem komen, anders zou Hij deze wetten niet hebben vastgesteld, anders zou Hij in Zijn schepping deze mogelijkheden en deze beperking van de weg, niet hebben vastgelegd en het is Zijn kracht die altijd weer ingrijpt, ingrijpt in de gedachten en de bedoelingen der mensheid wanneer zij dreigen te gaan buiten de wetten, die zijn de wetten Gods. Nu kunnen we natuurlijk zeggen: ja maar dat zijn toch eigenlijk die wereldmeesters of dan zijn het die meesters in den geest die overigens, dat mag ik erbij vermelden, door onze meesters worden genoemd maar zichzelf niet beschouwen als heersers maar als dienaren. Deze meesters zijn niet de werkelijke krachten want, indien Gods wetten er niet waren, indien de levende kracht van de gehele schepping hun niet ten dienste stond, wat zouden ze zijn? Ze zouden onbestaande mogelijkheden zijn in een rijk van ledige ruimte.

Ziedaar dan de levende God en zijn werktuigen. En dan weten we, zoals we dat weten ook van onze eigen leraren, dat zij vaak, voor onze gedachten zelfs wreed te werk gaan. Ze leggen er geen manteltjes van humanisme overheen, we trachten niet om met een gelovig gebaar het kwaad te bemantelen en te vergeven. Zij stellen de consequenties, niet opdat de wereld evenzo zij, niet opdat de geest even bars zij, niet zonder liefde leed toevoegen, uit haat of uit angst, maar leed toevoegend als een geneesmiddel; zij zijn de harde heelmeeesters van geest en mensheid, heelmeeesters die goed zijn, heelmeeesters die kunnen leren, die krachten kunnen geven onvoorstelbaar groot maar die elke fout, gemaakt tegen het régime dat bestaat en dat zij ingesteld hebben, straffen door onthouding van hun medewerking en daarmee u doemen tot een terugvallen tot uw eigen peil. Er zijn er niet velen op deze wereld die zich aan deze krachten kunnen onttrekken en zelf staan als mens temidden van een mensheid door deze duistere en tevens toch zo lichtende krachten geregeerd. Er zijn er weinigen in den geest die hun meester kunnen verwerpen en toch het licht aanschouwen. En deze wereldmeesters nu, hebben, en dit is wel het teken dat ze zijn de kracht van de levende God, gezegd: er is een leer, dat is de leer der naastenliefde, die door Christus is uitgedragen op de wereld; deze leer was niet voldoende, zo laat de mensheid in bitterheid en nood komen opdat zij eens, klagende en steunende zich voort zal slepen, zoals eens de zieken hebben gedaan tot die gestalte van de genezer Jezus, opdat de wereld geslagen en ziek en zonder overmoed in haar treurig verval, in haar verdeeldheid en haar gespletenheid zal uitreiken naar de hogere machten en zeggen: Heer help ons want wij vergaan. En op dat ogenblik dan zal er een nieuw geloof geboren worden, dat is het oude geloof. Het geloof dat is cosmisch en niet beperkt tot één aarde, dat niet beperkt wordt door één bepaalde verlossingsgedachte of één profeet, de leer van de liefde waarin de gehele schepping de schepping dient. En wij nemen aan dat wanneer dit bereikt is, er géén wereldmeesters meer zullen zijn, want dan zal de wereld zijn één bewuste uiting van de kracht van de levende God. En daarmee vrienden heb ik mijn onderwerp behandeld en indien er vragen op te stellen zijn, zal ik ook daar antwoord op geven. Alleen voor dit onderwerp dus.

Vraag: Er is bij mij tijdens de behandeling een vraag gerezen en die is de volgende: u zegt er zijn zowel in de geest als in de stof leraren die ons, ondanks alles, trachten tot het goddelijke te brengen. Nu is er ook een macht goed en kwaad. Voorzover ik heb geleerd, kan het wel zijn dat de kwade macht zich omkleedt met de mantel van het goede. Nu is mijn vraag de volgende? Op welke wijze kan, hetzij mens of geest, nu de zekerheid krijgen dat men werkelijk door de goddelijke macht wordt geïnspireerd, of geleid, of beïnvloed, waaraan men dan kan behoorzamen en op welke wijze kan men de zekerheid krijgen of het die macht is of dat het een masker is?

Antwoord: Door zo goed te zijn als men zelf slechts kan zijn, want hij die waarlijk goed is kan door het kwaad niet aangetast worden.

Opmerking: Ik dank U wel.

Vraag: Zullen de meesters alle mensen bereiken of alleen maar bepaalde mensen?

Antwoord: uiteindelijk zullen wij zeker alle mensen bereiken.

Vraag: Zijn er in de geschiedenis al dergelijke voorbeelden geweest van die dingen die u nu besprak voor de toekomst?

Antwoord: Er zijn in de bekende geschiedenis géén voorbeelden van geweest. Alles wat in de bekende geschiedenis is gebeurd is slechts een flauwe schaduw van datgene wat komen gaat, maar lang geleden, langer dan uw geschiedenis terug kan grijpen, hebben, zij het op een ander plan, dergelijke dingen zich afgespeeld en daarvóór hebben ze zich nogmaals afgespeeld; dit herhaald zich steeds en altijd blijft die kracht werken, maar er kan een ogenblik komen dat iemand het geheim van de werkelijke meester, van de werkelijke offeraar die door zich de kracht, de goddelijke kracht laat stromen om de wereld te leiden, ontdekt en deze bron is door eenieder aan te boren en een ieder aan te tappen en dan kan het zijn dat er een strijd ontstaat tussen goed en kwaad d.w.z. tussen datgene dat de chaos toestreeft en datgene wat juist de bewustwording toestreeft. En dan zien wij heel vaak dat daaruit een machtige maar zeer vermietigende strijd ontstaat die in haar betekenis, zelfs wanneer ze op een kleine planeet als deze wordt gevoerd, vaak cosmische afmetingen aanneemt. Deze cosmische afmetingen zijn dan vaak de veroorzakers van cosmische rampen, die aan het kwaad een einde maken maar ook het goede vaak een lange tijd remmen, omdat een nieuw begin moet worden gemaakt. Goed en kwaad zijn de verdeeldheid der dingen. Wie de dingen als eenheid kan zien, als alleen goed, die is bevrijd uit deze strijd en die kan dan ook niet gewond, vernietigd, misleid worden, want hij leeft in de wereld van het goede. Maar op het ogenblik dat men onderscheid gaat maken tussen goed en kwaad d.w.z. dan men oordelend gaat trachten het kwaad te vinden in de dingen die men ziet, in de daden die men en anderen doen, wanneer men gaat zoeken naar wat goed is, wat beter is en wat slecht is in de schepping en in de natuur, dan heeft men een oordeel uitgesproken en daarmee machten tegen zichzelf gesteld. Het kwaad is niet een persoonlijkheid zonder meer, het kwaad is een persoonlijkheid die alleen kan leven uit de kracht juist van dit oordeel, van dit door de persoonlijkheid zelf delen door de wereld, delen van het Al, delen van het leven, ja zelfs delen van God.

God is een eenheid en alles ligt in God en wie uitgaande hiervan zegt: alles moet goed zijn, ook al begrijp ik het niet, elke daad moet goed zijn, moet een doel hebben en een goed resultaat, al begrijp ik het niet, die heeft voor zichzelf de absolute waarde van het goede geschapen en zal voor zichzelf dan ook door het kwaad niet geschaad kunnen worden, zo vreemd als u dat misschien klinkt, want u gaat natuurlijk deze leerstelling vergelijken met uw maatschappij en dan gaat u al weer oordelen, proberen doen het er maar weinig. En daarom zeg ik, het is in de geschiedenis gebeurd, lang geleden en het zal misschien weer gebeuren, maar altijd wanneer zo iets gebeurt, dan zijn er een aantal zielen die vrij worden, die gespaard blijven zoals dat heet, die niet beroerd kunnen worden door de machten van chaos, van kwaad, die niet verteerd kunnen worden door vuur en niet in de duisternis, in de kou van een ruimte als een Al ten onder gebracht, krachten die goed zijn, die goed willen zijn en die overal slechts goed in zoeken en die daardoor de kracht vinden om de totaliteit van het leven en daarmee van de goddelijke kracht in zichzelf te ervaren zoals die altijd overleefd hebben, zoals die altijd de dragers zijn geweest van het goede, zullen zij de dragers blijven. En wanneer ook wij vaak, helaas nog, uit onze sfeer een onderscheid maken dan doen wij dit omdat dit in onze aard ligt, maar dan weten wij daarbij dat wij een fout maken, de fout nog steeds om de wereld te zien, niet als één eenheid het Al niet te zien als de ene uiting van de ene God maar dat wij deze dingen trachten te scheiden in twee, waarin wij spreken van de ene God en van de duivel, die dan de andere god is en het kwaad schept, of van het kwade zelf of van den boze daarom is niets zo belangrijk als dat men zichzelf met de krachten die daarvoor gegeven worden van den boze verlost, dat men gebruik maakt van de mogelijkheid om het kwaad uit te bannen.

Wanneer wij naar het kwaad streven gaan wij naar de chaos, maar chaos dat is de geboorte van het nieuwe. Wij willen de chaos niet, goed, dan moeten wij ook, alle dingen goed achtende, ons zelf trachten te vormen tot werkelijke wezens die God zien en niet slechts tot verzameling van verdeelde begrippen. In de wereld is dit verschillende malen gebeurd en deze zijn het geweest die de wereld veel hebben kunnen geven, ondanks het feit dat ook zij vaak nog in zichzelf verdeeld waren. Uw geschiedenis schrijft dit echter niet, Uw geschiedenis schrijft wel de geschiedenis van het goed en het kwaad, maar nooit van de overwinning van het kwaad, want goed en kwaad zijn twee machten in de balans die altijd elkaar op - heffen. Als er goed wordt geschapen op de wereld, dan is het kwaad er onmiddellijk bij en schept een tegenwaarde. Het is als licht en donker, men ziet ze geheel ver schillend, maar ze kunnen niet zijn zonder elkaar, want indien geen licht was zou men niet van duisternis kunnen spreken, omdat men geen duisternis zou kennen en, zou er geen duisternis zijn, wie zou het licht op z'n waarde schatten? En zo is het altijd. Als u uw geschiedenis doorleest dan zult u ontdekken dat in de slingering der tijd altijd weer dezelfde dingen gebeuren, wat grootser en op wat grootser schaal, maar dat ze altijd bestaan uit twee factoren,

goed en kwaad. Goed en kwaad, die niet zo verdeeld zijn dat een ene groepering goed is en de andere groepering kwaad, maar dat beide groeperingen goed en kwaad in zich dragen en slechts een verschillend aspect van hetzelfde vertegenwoordigen. Dat is altijd het geval. Of U nu in de nieuwste geschiedenis zoekt of in de verre oudheid, de macht van het duistere en de macht van het licht. En daarom zeg ik wat hier gaat gebeuren, de totale revolte en uiteindelijke revolutie van het gehele leven op deze wereld, de totale omwenteling van geestelijk besef, de verandering van bewustzijn die is voor uw geschiedenis een gebeurtenis die slechts eens voorkomt. Maar misschien, wannéér zij voor is gekomen, dat men verder terug zal kunnen schouwen in het verleden en zeggen ja, zo is het meer geweest, zo zijn er meer gered. Wij moeten trachten het oordeel niet te vellen. Ik hoop dat dit voldoende is.

Vraag: Staan deze dingen in verband met wat u enige weken geleden gezegd heeft over die nieuwe leraar die komen zou?

Antwoord: Het staat ermee in verband maar zeer indirect, want deze nieuwe leraar die komen zal, kan niets anders zijn dan de exponent van een werking die plaatsvindt in alle harten. Het is niet slechts de geboorte van een Christus die het mogelijk maakt om een christendom te stichten, maar ook de behoefte aan een Christus in de harte der mensen. En daar in de mensen op het ogenblik reeds het verlangen naar de verlosser sterker en sterker wordt, een verbreking van die ijzeren band van oorzaak en gevolg, waaraan zij geen ontkomen meer zien, daarom zal die wereldleraar geboren worden en hij zal zeker passen in het geheel, hij zal zeker zijn een uiting ook weer van de levende God op deze wereld, hij zal ook een uiting zijn van het beleid van de wereldmeesters, die mede zullen werken om ook zijn werk toch vruchtdragend te doen zijn, ondanks alle nadelige omstandigheden. Maar hij is als het ware de ziel van de mensheid die voor een ogenblik zich terugtrekkende uit de geborgenheid van een goddelijk zijn, zich vertoont aan de mensheid, opdat ze in hem zichzelf zal kunnen spiegelen.

Ik hoop dat dit antwoord voldoende is. Zijn er over dit onderwerp nog meer vragen vrienden?

Vraag: Onze vrees voor het kwaad, scheppen wij daar juist geen kwaad mee?

Antwoord: Inderdaad, want het kwaad op deze wereld wordt geboren uit angst en de begeerte. En uw vrees voor het kwaad is over het algemeen gekoppeld aan de begeerte, zodat angst en begeerte tezamen het kwaad scheppen daar waar het niet zou behoeven te zijn. Ik hoop dat uw opmerking daarmee ook voldoende is aangevuld. En dan vrienden ga ik plaats maken voor de volgende spreker. Ik dank u voor uw welwillende aandacht.

DE MAGISCHE MACHT VAN GELUID, STEM, ZANG EN MUZIEK

Goeden avond vrienden,
Ik geloof dat nog een onderwerp voor mij had.

Vraag: Ik zou graag van u willen horen de magische macht die er verborgen ligt achter het geluid in de vorm van de menselijke stem, zang, muziek enz.

Antwoord: Ja, dat is eigenlijk de magie van het geluid. Die magie van het geluid die kunnen we natuurlijk in heel veel dingen vinden. Per slot van rekening, spraken de Ouden niet over het zingen van de sterren op hun baan, spraken zij niet over de wonderlijke werking van de muziek en gebruikt vandaag aan de dag de slangenbezweerder nog niet een vaak betoverende melodie, ook al zegt men dat dat voor de slang geen betekenis heeft? Het geloof van de magische kracht van de muziek is heel oud in de mensheid en de bewijzen die er vandaag aan de dag nog van geleverd kunnen worden die zijn belangwekkend genoeg om niet maar zonder meer voorbij te gaan. U heeft wel eens gehoord van Caruso niet waar? die met het aanhouden van een toon gewoon een glas deed springen, een ruit deed breken en wat dies meer zij. Een beter bewijs kunnen wij geloof ik niet vergen wanneer we willen vragen is er werkelijk kracht in de muziek, in een toon, in een geluid, die ligt buiten alleen maar de impressie, gemaakt op de gehoorsorganen van anderen. Een werking die zelfs de dode stof aangrijpt, die dus trillingen te voorschijn brengt die in de stof werkzaam zijn. En als we dat weten, ach dan is het niet zo lastig meer om ons voor te gaan stellen dat er ook inderdaad magie verbonden is aan de muziek en aan het geluid want niet één trilling meer maar een complex aantal van trillingen wordt afgezonden op de mens en geregistreerd met het gehoor, maar het tintelt in de vingertoppen, het dreunt in uw

schedel en het trekt in Uw spieren uw hele lichaam ondergaat als het ware een stortvloed van prikkelingen, maar u hoort alleen maar. Het is niet zo vreemd dat het magische en vaak dreigend magische rythme van de oerwoudtrommen zo suggestief werkt op een ieder die het hoort. In dat rythme ligt iets geborgen dat vreemd is, dat magisch is en als resultaat zullen wij dan ook zien dat bij een zekere wisseling van dit geluid, van dit rythme, de mensen zichzelf daarmee opzwepen tot een uitbundige vreugde, tot een uitbundige angst, een uitbundige haat op weten te zwepen. Nu is echter angst, haat, vreugde, iets dat niet alleen maar genoemd kan worden een zuiver lichamenlijk iets; het is geen zuiver lichamenlijke aandoening, daar komen ook nog andere dingen bij te pas als b.v. de geest, het gaat verder want wanneer u een muziekstuk hoort - laten we nu eens heel iets eenvoudigs nemen, laten we zeggen een ding van Mendelssohn b.v. - dan voelt u zich daar op die muziek gedragen en er bouwt zich voor u iets op. Denkt U eens aan die mooie dingen van Grieg, aan z'n borendansen, aan z'n concerto aan, misschien wel het bekendst van alle andere, aan z'n Peer Gynt-suite.

Hoe vaak gebeurt het u niet dat wanneer u luistert en vooral naar een levend orkest natuurlijk, in een concertzaal, dat deze dingen in u iets stimuleren, dat het is of dat die tonen zich omzetten in beelden, of u droomt en of u daardoor gebracht wordt in een geheel andere sfeer, dat deze muziek u uit doet treden uit Uzelf. Daar heeft u dus al een bewijs; ik geloof die ervaring zullen meerderen Uwer kennen, dat de muziek werkelijk magische kracht heeft en dus ook het geluid. Nu moeten we toegeven dat vandaag aan de dag de mensen niet zoveel inzicht meer hebben in deze kracht. Er zijn er nog wel b.v. de toonzetting zoals die in het Gregoriaans wordt gebruikt, heeft ook vandaag aan de dag nog een zeer magische betekenis en is als zodanig gewichtiger in het ritueel dan de meer stemmige zangen die dan b.v. een plechtige mis uitmaakt, maar in de Oudheid had men zich daarop gespecialiseerd. Sommigen Uwer zullen zich misschien herinneren dat ik bij een vorige bespreking over dit onderwerp, ook het koor in Thebe aanhaalde, een koor dat een duizend man sterk was, bestond uit een samenstelling van: mannenstemmen, vrouwenstemmen, castraten en jongens en deze zongen melodieën die voor u misschien wat vreemd en wat klagend, wat zwevend geweest zouden zijn, maar deze melodieën waren van een zodanige aard, dat zij het gehele gehoor - en dat waren soms ontzettend veel mensen - want dit waren mysteriën die ook voor ongewijden werden opgevoerd, dat zij het totaal van de aanwezigen wisten te boeien en geestelijk als het ware te binden aan het symbolisch gebeuren van de voorstelling. Daar heeft u dus een bewijs hoe ook de Oudheid dit kende en een ander bewijs dat vandaag aan de dag nog bestaat dat is dit: wanneer de koran op de juiste wijze wordt voorgelezen, dan gebeurt dit met een bepaalde rythmiek en vooral ook met een bepaalde intonatie. De intonatie plus de rythmiek maken samen de waarde a.h.w. uit van de voorlezing; het woord zonder dat bestaat er ook wel, maar juist door deze voordracht, die vaak wonderlijk schoon is, ofschoon niet gebaseerd op de westerse begrippen van muzikaliteit en kunst, maar die vaak wonderlijk schoon is, weet het geheel van deze woorden om te vormen in een vloed die op u afgedrukt wordt, die u geheel neer drukt a.h.w. en het stempel van deze woorden in u inbrandt, u maakt tot een nieuw mens.

O zeker, ik weet dat er ook daar natuurlijk een hele hoop dingen zijn die, nu ja, laten we maar zeggen zo'n beetje namaak zijn? dat heb je overal. Maar dat is dan de magie in het heden en dan kunnen we nog verder gaan want, heeft misschien wel eens van Tibet gehoord. In Tibet daar maakt men ook gebruik van geluiden en in Tibet gelooft men zelfs het volgende: dat twee lettergrepen - mits op de juiste wijze en ook luid genoeg natuurlijk uitgestoten - in staat zijn om elke mens te doden en dat gaat zover dat degenen die dat leren, de eerste lettergreep voortdurend oefenen maar dat zij de tweede niet uit durven spreken, tenzij in de nabijheid van een stervende, omdat zij weten dat zij zelve zullen sterven wanneer zij, zonder een ander te hebben op wie zij als het ware deze invloed kunnen overdragen, zelve deze klanken uit zouden spreken. Mij dunkt, wij hebben hier nu zo verschillende zuiver wereldse dingen aangehaald die al voldoende wijzen op magie. Ik zou er nog bij kunnen voegen b.v. de methode van de Bosjesmannen om een uitgehold schenkelbeen van een mens te nemen en dat aan een snoer rond te doen draaien, zodat er een toon ontstaat die eerst wat rommelend is en dan hoe langer hoe hoger krijsend wordt tot ze haast een onvoorstelbare felheid krijgt. Maar dan geloof ik toch wel de meeste, werkelijk bewust magische invloeden heb aangeroerd. Nu zult u begrijpen dat dit niet alles kan zijn want er bestaan zeer veel tonen die aan uw gehoor ontgaan; de muziek die u niet hoort is vaak meer van invloed op u dan de muziek die u wel hoort, om het zo eens te zeggen. Ik wil daar ook een klein voorbeeld van geven in de hoop dat u mij zult begrepen. Maar wanneer u b.v. wandelt in een bos, dan kan het doodstil zijn, u luistert en u hoort niets, dat kan eens zo'n moment zijn, helemaal niets en toch heeft u het gevoel van leven rond u, negen van de tienmaal komt die vaststelling van het leven juist voort uit uw realisatie dat er trillingen zijn. De trillingen zijn vaak geluidstrillingen, veroorzaakt door kleine insecten, door een kleine luchtverplaatsing in het gras, dingen die u niet hoort, frequenties die veel te laag liggen om gehoord te worden, evenzeer als tonen die ver boven uw gehoor liggen. Dieren kunnen die soms wel horen, vandaar dat een hond b.v. gevoelig is voor veel dingen waar een mens niet op reageert en dat ook poes voor zekere klanken een bijzondere interesse heeft, klanken die vaak de

gehoorsgrens van de mens al enigszins overschrijden, ofschoon waar het gaat om het waarnemen van die tonen die in onze sfeer overwisselen eigenlijk, de hond en ook het paard meer voordelen hebben; de poes die kan wel meer zien die heeft een goed gezichtsvermogen daarvoor, maar die hoort niet zoveel.

Wanneer wij nu een bepaald iets willen doen met de klank, dan moeten we dat natuurlijk overlegd doen en we gaan dus opbouwen een bepaalde melodie; in die melodie zijn belangrijk allereerst het rythme, want de voortdurende afwisseling van rythme op een juiste wijze b.v. drie, vier, twee, drie, vier, waarbij we dus een rythme krijgen waarin verschillende maten elkaar opvolgen en toch samen tot één geheel weer aaneensmelten, zijn zeer belangrijk, daar de terugkerende momenten als het ware van tempo stimulerend werken. Zij bevorderen het aanhoren, de vertraagde momenten daartussen zijn vaak van een bijzonder groot belang, juist voor het opnemen van een klank; men zweept eerst de mens op tot een bepaalde aandacht, een meegesleepteid en dan zet men ineens een machtig akkoord neer, dat akkoord dat staat stil en die rustige mens die daar een ogenblik de onrust toe scheen te streven, wordt nu plotseling overweldigd door de vrede daarvan of de grootsheid of de verschrikking. Magische muziek: Wagner was een heel sterk mens daarin. Wanneer u bepaalde van zijn koren b.v. in de Parsifal heeft gehoord dan weet u wat ik daarmee bedoel. Wanneer u gehoord heeft de soli b.v. uit het eerste bedrijf van "De Vliegende Hollander" dito, dito. Ik zou natuurlijk verder kunnen gaan en ik zou hier een hele verhandeling kunnen houden over het gebruik van de magie in de muziek; zelfs- moderneren hebben dat gedaan en zo heeft b.v. een zekere Hendrik Papers verschillende composities, op zijn naam gebracht; ik weet niet of ze uitgevoerd worden, ik geloof niet dat hij zo erg bekend is, maar dat ligt n.l. na mijn tijd, maar deze mens heeft n.l. verschillende composities tot stand gebracht, waarbij schijnbaar atonale akkoorden tot een akkoord komen boven de menselijke gehoorsgrens en daarmee een indruk scheppen die na de opgewekte onrust, bijna strijdig is met hetgeen je uit de hoorbare muziek, uit de hoorbare klank zou verwachten; dat ligt vooral aan de juiste bezetting, de juiste instrumenten. Zo werkt de muziek op deze aarde en ook bij ons kennen wij natuurlijk muziek, niet zoals u maar wij kennen een muziek die eigenlijk ontstaat uit licht. Licht en kleur en vorm kunnen worden omgezet in een illusie van klank, zoals omgekeerd, wat we zoeven even aanstipten, ook wel degelijk een klank kan worden omgezet in een illusie van vorm en kleur. U ziet een landschap als u een melodie hoort. Dus zo is het bij ons mogelijk om alle dingen om te zetten in klank en het is dan ook begrijpelijk dat een melodie, en zeker bij ons, een melodie op de juiste wijze uitgevoerd met de juiste intonatie, dat deze vormveranderend gaat werken; in onze wereld verandert er dan wat, bij u verandert er ook wat, maar u weet dat niet, want ook voor u werken diezelfde geestelijke waarden, de zang, de muziek ja de klank van de menselijke stem zelfs, het rythme waarin wordt gesproken die hebben u iets te zeggen. Dat merkt u niet, maar zij veranderen onwillekeurig uw conceptievermogen, uw opvatting. Het kan zijn dat u langs een zeer modern bouwsel gaat en u gaat een concertzaal in of u gaat luisteren naar een redenaar en u zegt: ja ik vind dit mooi, maar nu blijkt dat deze redenaar of het concert een rustige, bezonkene, bezadigde ondertoon heeft waarin diepe klanken naar voren komen en wat zien we? We zien dat die mens terugkomt en zegt: het valt me toch eigenlijk tegen dat gebouw en dan kijkt hij naar een gebouwtje daarnaast, wat hij totnogtoe niet heeft gezien en dan zegt hij; ja, maar daar vind ik nu zo'n mooie lijn in zitten. U heeft het waarschijnlijk nooit met elkaar geassocieerd.

Een ander voorbeeld: U gaat kijken naar een doodgewoon toneelstuk, laten we zeggen een klucht; in deze klucht treedt een speler op die gebruik maakt van een falset om daarmee komische effecten te wekken - het zal waarschijnlijk wel een beetje ouderwets zijn wat ik hier verklaar - maar laten we eens even aannemen dat dat gebeurt. U wordt tot lachen geprikkeld, ook wanneer de situaties op zichzelf niet zeer komisch zijn, de intonatie, dat schrille geluid, stimuleert u tot goedlachsheid, vreemd. Maar nu is uw stemming anders, nu komt u bij dit zelfde, u verwacht nu op dit ogenblik niet opwindend en een lachen en uitbundigheid, u verwacht meer een stille glimlach; onmiddellijk wordt deze klank storend. Hoe komt dat? Deze klank komt in strijd met uw eigen wezen.

Er zijn kunstenaars geweest op de wereld, die het klaar speelden om de grootst mogelijke onzin, daar, ja je zou eigenlijk van het lachen moeten bersten als je dat zou horen, die kans zagen om dat op zo'n manier te verwerken dat een ieder tot tranen geroerd werd. Dat lag niet aan die woorden, dat lag zelfs niet aan het gebaar dat ze erbij maakten, dat lag voor het grootste gedeelte in het rythme waarin zij de klank naar buiten brachten, de toon die zij er in legden, de diepe toon, de dramatisch aandringende toon, en nu bedoel ik heus niet dat overweldigende wat sommige amateurs hebben, u weet wel zo "hol" en "ooh", dat is helemaal niet nodig, het kan, zoals ik nu op het ogenblik zit te spreken, met een dramatische intensiteit op u doordringen, dat u zich afvraagt: ja maar hoe kan dat dan? en dat is de magie van het geluid, dat is die vreemde ondertoon. Waarom is de éne zanger, die technisch zo goed is als de andere, voor u niet zo mooi en zo bezielend. Er ligt iets op die ondergrond van die menselijke stem dat u niet beschrijven kunt, dat niet is vast te leggen in tonen-reeksen, dat niet is vast te leggen in een stem of in een intonatie, dat niet is vast te leggen in een maatverdeling, dat technisch helemaal niet te beschrijven is en dat toch juist de waarde is waardoor

zoiets invloed heeft, waardoor het indruk op u maakt, u doordringt. En dat doordringende van dat geluid dat is nu de magische werking en daarom kan een ieder die de wetten van de magie kent, alleen b.v. door het lezen van een bepaald gebedsformulier of het uitspreken van een magische formule, inderdaad dingen doen die tovenarij lijken. Hij ziet kans om u heel rustig met een hele zaal onder suggestie te brengen, alleen met de stem en met intonatie; hij ziet kans om hier een hele wereld in elkaar te laten vallen, alleen met geluid. Hij ziet kans om machten op te roepen die voor u onzichtbaar zijn maar nog binnen het bereik liggen van dit stemvermogen en deze te wekken tot een activiteit die je zelfs kan leiden, vandaar de vele magische incantaties. Dacht u dat zo'n vroegere magiër alleen maar voor z'n plezier al die formulieren prevelde en z'n verschillende zangen intoneerde? Helemaal niet! Hij wendde er zich mee tot krachten die hij, door de juiste wijze van intoneren, door het juiste werpen en zetten van de stemmen van het woord, kon beïnvloeden en daarom deed hij het. Die woorden waren vaak maar bijzaak. Elke andere gelijk invloed-hebbende klankbetekenis, ook zonder woordbetekenis zou gelijk zijn, als de klank maar gelijk was gebleven, begrijpt U? En daarom heeft werkelijk de muziek een magische macht, heeft de stem een wonderlyk vermogen. U weet niet half hoe groot het verschil is tussen het dier en de mens, juist omdat de mens in zijn stem de kracht heeft, deze magische werkingen bewust tot stand te brengen. O u doet het heel vaak, u realiseert u dat alleen niet. Hoe vaak zal een verkoper niet op een suggestieve manier praten, en dan zijn het vaak niet z'n woorden maar dan is het zijn stem die overtuigend werkt. Waarom kan een gelijke preek door twee

Predikanten wordt voorgedragen, van de één irriterend aandoen van zalving en van zelfverheffing, terwijl de ander met dezelfde woorden u een geestelijke waarde schenkt en u als het ware een ogenblik boven Uzelf verheft, alleen juist omdat de stem, het stemgebruik, de woordvorming, de intonatie, kortom de klank die wordt uitgebracht, véél meer betekent dan iemand normaal gelooft. Kijk, zo zit het nu met de magie in de muziek.

Ik hoop dat ik u voldoende een beeld heb gegeven van deze magie en als u een aanvulling wilt hebben dan kunt u altijd nog vertellen welke kant u uit wilt.

Vraag: Een paar wetten die u zoeven aanstipte. Wanneer u de wetten van de magie kent, dan kunt u dat toepassen zei u.

Antwoord: Inderdaad want weet u wat magie is? Magie is gebruik maken van wetten die twee werelden gelijke bereiken, eigenlijk drie n.l. uw eigen wereld, de wereld van de geest in het licht maar ook voor de geest in het duister en die twee werelden in de geest zijn nu wel één bereik, maar ik zou ze toch wel willen scheiden. Mijn voorganger zou waarschijnlijk zeggen; daar ga je aan het oordelen, maar ik ben ervan overtuigd dat we dat onderscheid toch werkelijk wel mogen maken al is het alleen maar om 't wille van de praktische, voor ons werkelijke - wereld. En deze wetten zijn natuurlijk zeer gevaarlijk wanneer ze in handen komen van niet-weters, maar iemand die het weet, ach die zal daar heel vaak buitengewoon goed mee kunnen doen. Er zijn er veel van u die altijd weer dat schone woord beluisteren en dan zeggen ze, dat is mooi en dan wil ik helemaal niet dat schone woord afbreken want uiteindelijk ik heb zelf ook al een paar maal, dat weet u misschien ook, voor dit schone woord een beurt gehad, heb ik ook tot u gesproken in deze speciale stijl, maar als u het zich goed realiseert dan ligt het wonder helemaal niet in de vaak zeer middelmatige poëzie, of het misschien eigenlijk derdehands sprookje, ligt niet in de gedachten die er in verwerkt zijn, al zijn ze nog zo hoogdravend, of zelfs niet slechts hoogdravend maar hoog en hoogstaande. Het ligt in de wijze van het brengen; het boeien dat gebeurt met de stem en juist doordat die stem gebruikt wordt op die manier, krijgt het woord een heel andere betekenis, vandaar "Het schone woord". We kunnen niet zeggen een dichtersrubriek, dat is niet waar. We moeten zeggen "het schone woord" omdat hier het- woord gebruikt, door intonatie, door opeenvolging van intervallen als het ware, de pauzes, door het, ja, zoals ik het zoeven heb gezegd, door het juiste aanzetten met de stem, door het ondersteunen event met gebaar, wordt gegeven een indruk die ver uitgaat boven de betekenis van het woord of de kunstwaarde van de aaneenrijging van woorden op zich- zelf. En dat is nu dus magie die u in de praktijk kunt zien. En als u al deze wetten van de magie zou kennen, dan zou u voor deze wereld een heel gevaarlijk mens zijn, dat wil ik u wel vertellen. Gelach.

Vraag: Mag ik U nog een vraag stellen? Dat is het volgende. Ik ben er persoonlijk van overtuigd dat u ons tracht te brengen het beste wat in uw vermogen is, maar mag ik u de bescheiden vraag stellen, heeft u nu ook met een magische methode geprobeerd om ons te laten geloven hetgeen u heeft verteld?

Antwoord: Als ik dat had gedaan waarde vriend dan zou ik wel heel erg onredelijk zijn geweest. Wel heb ik zeer sterk getracht om u de waarschijnlijkheid voor te stellen, maar de waarschijnlijkheid hiervan ligt binnen het redelijke en kan geaccepteerd worden of verworpen worden op het ogenblik zelf, zodat uw kritische vermogens niet werden aangetast.

Reactie: Ik dank U zeer.

Antwoord: En ik wil u er wel bij vertellen dat als het ons te doen was geweest om u dit op te dringen, dat ik niet als spreker was opgetreden maar was er een ander gekomen en die had het u zo ingelegd dat u er voor uw leven lang aan geloofd hadt, onverschillig of het onzin is of waarheid. Ik ben van de waarheid van wat ik zeg overtuigd, niet waar?

Vraag: Het is van mij meer als een soort grapje bedoeld als als werkelijkheid, laat ik het zo zeggen, maar ik meende toch in de spreektrant van u wel een soort wil van doordringen te hebben opgemerkt.

Antwoord: Ja maar dat is heel iets anders, want nu stapt u van het grapje af en moeten we weer eventjes ernstig worden. U zegt een wil van doordringen, natuurlijk, per slot van rekening, kijkt u eens rond u. We hebben hier te maken met een behoorlijk groot aantal mensen en al deze mensen hebben een verschillende capaciteit van ontvangst. De één kan ontzettend veel opnemen, de ander weet het al de derde heeft er nog nooit iets van gehoord en zit te luisteren of hij het in Keulen hoort donderen, terwijl de vierde eigenlijk het langs zich heen laat glijden, behalve wanneer hét eens een bevestiging geeft van een idee dat in hem zelf leeft. U moet dat niet nemen als een hatelijke critiek maar dat is de waarheid en zouden wij al deze mensen nu rustig hun gang laten gaan d.w.z. zouden wij niet deze doordringskracht in ons betoog leggen - dat ik niet alleen doe, dat doen ze allemaal - dan zou dit gezelschap niet tot een eenheid worden gebracht. Op het ogenblik bent u een redelijke eenheid. We kunnen zeggen er zijn hier op het ogenblik twee of drie groepen die onderling nog een grotere homogeniteit bereikt hebben, maar het geheel is toch inderdaad een geheel geworden en dat is het nou alleen geworden omdat wij die doordringskracht gebruiken, dat is nodig ook, en heeft bovendien het voordeel dat, heeft u niet voldoende begrepen of kunnen verwerken wat we gezegd hebben, dat deze dingen later terugkomen, want ze zijn bij u ingegrift niet alleen in uw bewust-ontvankelijk denkvermogen maar ook in uw onbewuste denkvermogen en zijn als zodanig later voor referentie altijd nog weer naar het bewuste over te brengen.

Reactie: Uw uiteenzetting was wel zeer interessant, ik dank u ten zeerste.

Opmerking: Er is nog een vraag.

Antwoord: Dan is dat de laatste vraag.

Vraag: Mag ik u vragen wat dit voor wonderkinderen zijn die, zo jong als ze zijn, zo prachtig muziek kunnen maken. Is het mogelijk dit in één leven te bereiken?

Antwoord: Och, ik denk dat heel vaak het wonderlijke schone in de muziek gelegen is in de vertedering waarmee ze wordt aangehoord; dat allereerst, ten tweede ben ik ervan overtuigd dat met de juiste trainingsmethode, zelfs een kind van drie jaar in staat zou kunnen worden gesteld om behoorlijke muzikale, zowel compositorische als herscheppende prestaties te leveren. Dit is helemaal geen wonder als een kind van zes of acht jaar dat doet. Wanneer het hele leventje daarop wordt ingesteld, dan zou juist in die eerste tijd dat kind zeer ontvankelijk zijn daarvoor en ook inderdaad iets tot stand brengen. Gaat het over een werkelijk bezielde schepper - zoals er sommigen zijn - dan kunnen wij aannemen dat het lichaam capaciteiten heeft om muziek te begrijpen en ook weer te geven; daar hoort o.a. bij: een zeer zuiver gehoor en een levendig voorstellingsvermogen en dat de geest die daarin zit - hetzij door vroegere levens, hetzij door bewustwording in de geest - tracht om zich in toon uit te drukken, dus dit verlangen in zich draagt en in deze vereniging kan men ook wel eens een wonderkind tot stand brengen, dat niet slechts een wonderkind is om 't wille van de heilige Picunia maar dat werkelijk een wonderkind is, omdat het wonderlijk ver gevorderd is in een kunst die vele mensen helemaal niet leren beheersen in een heel mensenleven. Er zijn er die kun je leren om, als ze acht maanden zijn een toonladder te zingen en dan heb je misschien wel kans dat ze meer schreeuwen in de eerste tijd, maar als ze tachtig zijn dan zingen ze nog niet zuiver, begrijpt u? Dat is dat lichaam; die geest die kan er wel vreugde in hebben, die kan er naar verlangen, maar dat zou eigenlijk toch weer een beetje afwijken van ons normale onderwerp. Ik geloof dat ik er toch al voldoende over gezegd heb, u zult mij niet kwalijk nemen als ik afscheid van u neem, u allemaal een goeden avond wens en het medium vrij geef.

Van hetgeen na de pauze is doorgekomen vermelden wij alleen het schone woord. De rest moet tot een volgend blad blijven liggen,

HET SCHONE WOORD

Goeden avond vrienden.

Wij gaan dezen avond op de gebruikelijke wijze besluiten. Keuze van behandeling behoud ik mij voor. Ik wil gaarne van u een paar onderwerpen hebben waarover vrij dan als laatste gedachte nog een ogenblik kunnen nadenken.

Gelijkenis - Goddelijk rythme - Oud Arabische wijsheid

Juist. Dan mag ik dus zeggen dat de Oud Arabische wijsheid vaak op opmerkelijke wijze weergeeft het goddelijk rythme en daardoor een liefdeband knoopt, niet slechts van mens tot mens, maar van sfeer tot sfeer en zo het goddelijke licht weergeeft in alle gestalten. Is dat voldoende voor u, is dat acceptabel? Ja? Dan vrienden zouden we de Arabische wijsheid natuurlijk kunnen noemen; ik wil dat niet doen, maar ik wil trachten iets daarvan mede te verwerken:

Wij gaan onzen weg door licht en door nacht
 En elke schrede wordt eerst overdacht
 Voordat ze gezet wordt. Zo trekken wij voort naar een einder
 En elk onzer hoort het geluid van de duizenden schreden die
 Gaan op dienzelfden weg.
 Wie zou de moed hebben om een pelgrim te weigeren.
 Een koelende drink of een schamele bete broods?
 Wie zou een doel zo groots
 Als een tocht naar het bewustzijn, naar het goddelijk licht
 Te doen mislukken? Wie wil den pelgrim wiens gezicht is gericht
 Naar den Eeuwige, weigeren z'n steun?
 Want geschreven staat het lot en getekend is den weg.
 Door de vele jaren voert zij als vaste lijn
 De mensheid langs de stof en door den geest
 Tot aan de bron van het zijn,
 Die alles is.
 En wie er langs die weg soms staat
 En aanschouwt de stoet die verder gaat,
 Strompelend struikelen soms en dan met opgewekte schreên
 Die voelt een rythme vol van kracht, die ziet dat wordt geleên
 Op dezen pelgrimsweg en dat uit lijden kracht geboren wordt;
 Die ziet dat elk tekort wordt opgeheven
 Omdat de kracht, de wil tot leven
 Verder drijft. De poorten van den dood staan open,
 De stoet trekt verder en men hoort het vreemde rythme verder gaan
 Een slag en dan het einde van 't bestaan?
 Ach neen, het einde van 't bestaan is een onmogelijkheid
 Een tweede poort doemt op, een poort genaamd de tijd.
 En verder trekt de pelgrimsschaar; een ieder helpt geeft steun en staf,
 Hier legt men waan van 't éénling zijn in de doorlichte ruimte af.
 En verder trekt men schreê na schreê
 En in de harten welt een beê
 Want zonder genade schijnt het licht
 Dat met een felle schicht
 Neerdaalt is de kaalte van een woestijn
 Een woestijn zonder ruimte, zonder tijd,

een vormloos onbegrepen iets, vol van het fel verterend licht.
De weg der eeuwigheid voert voort
En dan doemt er het laatste, de allerlaatste poort.
En ziet wie haar doorschrijdt, staat niet in 't onbestaande het niet,
Niet in de onbegrepenheid, maar staat weer waar de weg begon;
Het licht wordt weer de milde zon.
Maar ziet de aarde is herboren,
En ruisend graan, dat wuivend koren
Schijnt vol van vruchtbaarheid te roepen:
Wees welkom in het paradijs.
En heel de wereld schijnt te juichen
Ze zeggen ziet dit is de prijs
Van een pelgrimstocht door het rijk van God
Hier spreekt de goddelijke liefde,
Verdwenen is het leed der aard'
Verdwenen al wat griede
De mens die uittrok op een bedevaart.
En dan is er een volte van zijn
En voor de laatste maal neemt het noodlot zijn loop
Tezamen valt die wereld, een hoop
Van nietig as dat wegsmelt in het niet,
Verdwenen schone tuinen, verdwenen schoon verschiet,
Verdwenen zon en licht, verdwenen duisternis.
Dan blijft nog maar één weg, weg die de ware is. ,
Dan pulseren rythmen door heel het zijn;
Dan doet het naar buiten grijpen pijn
En vlucht men in zichzelf nu en daalt en daalt en daalt,
Totdat de schatting aan elke lust, aan elk stuk denken is betaald.
Hier een gave, daar een smaad, Hier de angst en daar de haat.
En boven alles toch de kracht die u helpt wanneer ge verder gaat,
De goddelijke liefde. En dan laait er een vlam in dié diepte, eerst klein.
't Schijnt slechts een nietig vonkje te zijn
Maar het lijkt of, terwijl ge adem haalt,
Die vonk zwelt en wanneer in rythme herhaald
De ziel in zichzelf steeds dieper gaat,
Dan wordt het een vlam die hoog opslaat en de wereld omvaant
En het Al en het zijn terug brengt.
En die mensenziel eens zo klein, is vervuld van al wat er bestaat,
De hele heerlijkheid die God in elk mens geboren worden laat.
En dan, dan is de weg voltooid; een cirkelgang is men gegaan
En daarna in zichzelf gevluht, tot de bronnen van 'bestaan.
En dan, dan klinkt één machtig woord,
Het eeuwig scheppende akkoord.
En ziet een vader vindt z'n zoon, een zoon snelt op z'n vader toe
Rust, vrede in de eeuwigheid.
Dan rust die ziel, zo moe van 't zoeken en het zwerven
En wacht, niet meer achtend zelfs eigen schat, op God en Zijn vrede beërven.

Ik dank u voor uw aandacht. Goeden avond.